

Utdrag fra møteprotokoll

Kontaktmøte for rettssubjektet Den norske kirke

Møtedato: 13.02.2025 kl. 09:00
Møtested: Teams/Bjørgvin
Arkivsak: 19/04294

Til stede: Jan Rune Fagermoen
Aslak Wegge,
Erik Faye Lindvig

Eva Klokkerud, Unio/Spir
Arnt Johan Vistnes, Unio/Spir
Thore Wiig Andersen, LO/Fagforbundet
Ragna Sofie Grung Moe, Akademikerne

Møtende
varamedlemmer: Fredrik Brekke Møller, YS

Forfall: Ole Edvard Wold Reitan, Stein Reinertsen, Jon Arne Tandberg -
Unio, Gry Friis Eriksen - LO, Solfrid Rong - YS

Andre: Jørund Østland Midttun, sak 9/25

Protokollfører: Karen Marie Engeseth

9/25 Biskopens tilsyn (Kirkemøtet 2025) - drøfting av endringer i personalreglementet

Sammendrag

Hovedavtalen § 9-4-2 del II omhandler drøfting. I punkt l «Personalreglement» fremkommer følgende saksbehandlingsbestemmelse: Referat fra drøftinger med tillitsvalgte skal følge forslag til vedtak som fremlegges for Kirkemøtet.

Saken om Biskopens tilsyn medfører endringer i personalreglementet. Med hjemmel i Hovedavtalen § 9-4-2 legges disse frem for drøfting.

Denne saken behandles også i Bispemøtet 10.-13. februar 2025.

Følgende momenter fremkom i drøftingen

- Alternativet til utsendt forslag er ingen endring. Status quo medfører ikke drøfting. Utsendt forslag til kontaktmøtet var det som i KR-papirene er omtalt som alternativ A. Det forelå ikke noe i saksgrunnlaget som ble drøftet om et alternativ B.
- Prestenes organisasjoner er bekymret for hvilke konsekvenser endringene vil ha for prostenes arbeidshverdag og arbeidsbelastning. Her savnes en vurdering av konsekvensene. Det pekes videre på forskyvninger i roller som svekker samvirket mellom valgte representanter (rådene) og prestene som representanter for tjenesten med Ord og sakrament), en svekkelse av den episkopale dimensjonen i kirkestyret, og av linjen i styring og ledelse av tjenesten med Ord og sakrament mellom biskop, prost og prest. Det er viktig at ledelsen av prestatjenesten har forpliktelse, mandat og kompetanse til å ha hensynet til evangeliet som overordnet horisont for prioritering.

Å ha arbeidsgiverlinje til biskopen ligger dypt identiteten til svært mange prester

Protokolltilførsel fra Unio ved Spir

I saken til kontaktmøtet står det at saken i høringsrunden har fått betydelig motstand, men at Kirkerådet likevel etter en helhetlig vurdering har valgt å opprettholde forslaget. Spir stiller seg spørrende til dette. Vi ser ingen forklaring på hva som er det helhetlige hensynet, og heller ikke hvordan/om Kirkerådet tar til seg innspillene fra høringene.

Spir spør:

Hva er den samlede vurderingen?

Hvorfor er det viktig å opprettholde dette tross betydelig motstand?

Hva kan med rimelig stor sannsynlighet sies at oppnås ved endringene som foreslås rundt biskopens rolle og tilsyn?

Vi ser ikke at tiltakene som er beskrevet i høringsnotatet vil styrke biskopens tilsyn, ei heller biskopens rolle, det fremstår i praksis som en svekkelse av biskopen og tjenesten med ord og sakrament sin åndelige og strategiske ledelse. Vi ønsker også i denne sammenheng å tydeliggjøre at vi ikke er enige i vurderingene som er beskrevet i høringsnotatet og som angår endringer i personalreglementet.

(Les Presteforeningens høringssvar for utfyllende informasjon)

Spir henviser til høringssvarene fra Presteforeningen, Diakonforbundet og Kirkelig undervisningsforbund høsten 2024.

Alle tre forbund svarte nei på spørsmålet: *Støtter du/dere forslaget om å flytte arbeidsgivers styringsrett over prester og proster fra biskopen til bispedømmerådet v/stiftsdirektøren?*

Det er særlig interessant for oss at Diakonforbundet og KUFO svarte nei på spørsmålet. De opplever ikke at endringene for prest, prost og biskop utgjør en

positiv endring for dem. Dette står vi ved og gjentar Presteforeningens hovedsynspunkter fordi de også er aktuelle i endringene i personalreglementet.

- Fører til forskyvninger i samvirket mellom valgte representanter (rådene) og prestene som representanter for tjenesten med Ord og sakrament),
- Bidrar til å svekke den episkopale dimensjonen i kirkestyret,
- Svekker linjen i styring og ledelse av tjenesten med Ord og sakrament mellom biskop, prost og prest.

Det er viktig at ledelsen av prestatjenesten har forpliktelse, mandat og kompetanse til å ha hensynet til evangeliet som overordnet horisont for prioritering.

Presteforeningen er mot å flytte biskopenes andel i arbeidsgiveransvaret for prestene fra biskopen til stiftsdirektøren, og å fjerne bestemmelsen om at biskopen «sørger for den nødvendige samordning med de kirkelige rådernes virksomhet».

Vi mener f.eks. det er biskopen som må ha ansvar for å følge opp forpliktelsene i vigslingen. Dette gjelder f.eks. §26. tredje ledd i personalreglementet.

Vi ser at det i mange hensyn bispedømmekontorets stab som utøver biskopens ansvar og «utgjør biskopen», men ønsker at dette skal være en delegering fra biskop, som i dag, og ikke en overføring av styringstjenesten.

Endringene i personalreglementet handler i stor sak om endringer for prostene og om biskopens linje ned til prestene. Linjen fra biskop til prest svekkes, og linjen fra biskop til prost svekkes. Totalt sett endrer dette kirken, og balansen mellom episkopal, synodal og kongresjonalistisk myndighet og funksjon. Den norske kirke fremstår i dag med en tilnærmet balansert tredelt kirkeforfatning; synodal, episkopal og kongresjonalistisk, der myndighet er gitt til Kirkemøtet, biskopene og lokalmenigheter (menighets- og fellesråd). Forslaget som her er sendt på høring, vil om det gjennomføres slik det her foreligger, bidra til en betydelig reduksjon av biskopenes posisjon og for kirkens dna, og det vil forrykke maktbalansen i den tredelte forfatning og sterkt svekke vår kirkelige identitet.

På grunn av vårt svar i høringen ser vi at vi må påpeke dette også her.

Presteforeningen er imot å endre prostens ansvar og oppgaver i relasjon til biskopen, arbeidsgiveransvaret og tilsynet, og mener at forslagene i høringsnotatet bidrar til overbelastning av prosterollen, og en uheldig svakere kobling til biskopen. I en tid hvor førstelinje og lokalmenighet skal styrkes fremstår endringene å være et feilaktig strategisk veivalg.

Andre synspunkter

- Presteforeningen støtter intensjonen bak forslaget om å styrke biskopens rolle i kompetanseutvikling for alle kirkefaglig ansatte, men ser ikke at det som konkret foreslås vil innebære en slik styrking. Høringsnotatet understreker at ansvaret for kompetanseutvikling ligger hos arbeidsgiver. Presteforeningen mener at forslagene om å flytte arbeidsgiverfunksjoner fra biskopen til stiftsdirektør vil bidra til å svekke

biskopens rolle i kompetanseutvikling overfor prestene, og at den heller ikke styrkes vesentlig overfor de andre faggruppene, utover forslaget om å kunne innkalle disse til fagsamlinger.

- Presteforeningen støtter å gi biskopene myndighet til å gi bindende pålegg til rådene i saker som gjelder lojaliteten til Den norske kirkes lære.
- Presteforeningen mener rettssikkerheten for kandidater som søker vigsling må styrkes og støtter derfor innføring av saksbehandlingsregler i tilknytning til vigselssamtalen, og særlig en klageadgang ved avslag på vigsling.

Protokolltilførsel fra Akademikerne

Akademikerne støtter de foreslåtte endringene i personalreglementet, så sant dette ikke svekker biskopens gjennomgående tilsyn og åndelige ledelse i Den norske kirke.

Protokolltilførsel fra LO ved teoLOgene

teoLOgene ønsker med dette å fremheve våre betraktninger knyttet til de foreslåtte endringene i personalreglementet, spesielt med hensyn til biskopens tilsyn og de påfølgende konsekvensene for prestedtjenesten. Disse punktene er i tråd med våre tidligere høringsuttalelser og vedtak.

Biskopens rolle og ledelse:

Vi uttrykker bekymring for at fjerning av biskopens arbeidsgiveransvar kan svekke den åndelige og ledende forbindelsen mellom biskop og prest. Det finnes en viktig tradisjon i denne forbindelsen, som har bidratt til å opprettholde en geistlig ledelse i Den norske kirke. Å overføre dette ansvaret til stiftsdirektøren, som ikke har geistlig bakgrunn, risikerer å underminere den teologiske sammenhengen og koblingen til prestedtjenestens praksis.

Ubalanse mellom synodale og episkopale elementer:

Forslaget om overskjæring av biskopens roller skaper en ubalanse mellom synodale (folkevalgte) og episkopale (biskopens) elementer i kirkens styringsstruktur. Dette vil kunne svekke kirkens identitet og struktur som er avhengig av en sterk episkopal ledelse.

Ansettelsesprosessen for prester:

Vi støtter forslaget om å gi biskopen en sentral rolle i ansette prester. Biskopens innflytelse er avgjørende for at kvalifikasjonsprinsippet skal bli fulgt, hvor både teologiske og pastorale egenskaper vektlegges. Vi foreslår imidlertid å inkorporere klare retningslinjer for ankemuligheter og transparens.

Endringer i prosterollen:

Vi frykter at økt arbeidsmengde og ansvar vil resultere i rekrutteringsvansker til prestedtjenesten. Den foreslåtte delegasjonen av tilsynsansvar til prostene fører til en uheldig overbelastning, noe som kan svekke effektiviteten i prestedtjenesten. Slik ressursituasjonen er i Dnk ute i

virksomheten nå, er dette ikke å anbefale også av ressursmessige årsaker.

Manglende konsekvensutredning:

Vi påpeker at høringsnotatet som ble lagt frem av kirkerådet, mangler en grundig utredning av konsekvensene ved endringene, spesielt de som angår forholdet mellom ordinerte og ikke-ordinerte ansatte. Dette påpekte vi også i vårt hørings svar høsten 2024.

Klarhet omkring "vigsling" og "ordinasjon":

I vårt syn understreker vi nødvendigheten av tydelighet når det gjelder terminologien rundt "vigsling" og "ordinasjon" i Den norske kirke. Denne klarheten er ikke kun et spørsmål om språklige preferanser, men har dyptgående teologiske og praktiske implikasjoner for kirkens selvforståelse og praksis.

Teologisk forankring: Det er av avgjørende betydning å opprettholde forståelsen av vigsling som en særskilt handling som setter personer i spesifikke roller med teologiske mandater. Confessio Augustana forutsetter den vigslede tjenesten med Ord og Sakrament som fundamentalt for kirkens eksistens.

Risiko for nedprioritering av diakonatet: Hvis "vigsling" oppfattes likt for både prester og diakoner, vil dette undervurdere diakonatets spesielle rolle, som er avgjørende for å møte konkrete behov i menigheten og samfunnet. Diakonater og prestetjenesten er to ulike tjenester med hvert sitt mandat. Det er viktig at dette ikke undergraves.

Forståelse av embetet i praktisk tjeneste: Tydelighet i tjenestene sikrer at viktige liturgiske handlinger tas alvorlig og utføres av kvalifiserte personer, noe som er avgjørende for kirkelig praksis.

Samarbeid mellom ulike tjenester: Klart definerte roller bidrar også til bedre samarbeid mellom prester, diakoner og andre aktører innen kirken. Når diakonens oppgaver blir anerkjent og kommunisert tydelig, kan dette føre til en mer integrert og effektiv samarbeidsform. Hver tjeneste står i sin egen rett, og anerkjennelse av disse rollene er viktig for god samhandling til lokalmenshetens beste. Uklarhet her kan skape unødvendig energilekkasje i en allerede presset ressurs situasjon i lokalkirken. Uklarhet rundt rollene kan også skape unødvendige hindre for rekruttering og motivasjon til de ulike kirkefaglige profesjonene med hvert sitt særpreg.

Konklusjon:

Fagforbundet teOLOGene står fast ved at klart definerte begreper knyttet til "vigsling" og "ordinasjon" er essensielle for å opprettholde en sunn og teologisk forankret praksis i Den norske kirke. Vi anmoder om at det legges vekt på denne klarheten i videre diskusjoner, slik at hver tjeneste kan utføre sitt mandat med respekt, integritet og tydelighet.